

Ալեքսանդր Ծատուրյան

Գրչի հանաքներ

eMatenadaran.

Ալեքսանդր Ծատուրյան Գրչի հանաքներ

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24431070

Գրչի հանաքներ:

ISBN 9781772468243

Аннотация

Ալեքսանդր Ծատուրյանը հանդիսանում է իր ժամանակի ամենագարգացած ու խոր միտք ունեցող հեղինակների մեկը: Նա իր 'Գրչի Հանաքներ' բանաստեղծությունների շարքում նուրբ ծաղրի միջոցով վեր է հանում համամարդկային այնպիսի բացասական գծեր, ինչպիսիք են՝ ժլատությունը, տգիտությունը, նախանձը: Նա դատապարտում է՝ սուտը, հասարակական տարբեր խավերի միջև առկա խոր հակասությունները, ուժեղի կողից թույլի կեղեքումն ու շահագործումը: Միաժամանակ նա բարձր է գնահատում անհատին՝ մեծ տեղ տալով մարդու ներքին ձայնին:

Содержание

Մեղա՛ք բեզ, աստված...	4
Թուրք	6
Ծիծաղս է գալիս...	7
Խենթը և խելոքը	8
Մարդ ու կին	9
Կաշտոված մամուլ	10
Երկու երես	11
Կաշտառք	12
Ժամ շինող	13
Հեշտ ճամփա	15
Կյանքի խնշույթը	16
«Չուխտը» և «կենտը»	17
Թղթախաղ	18
Գայլ-բարեպաշտ	19
Конец ознакомительного фрагмента.	20

Ալեքսանդր Ծատուրյան Գրչի հանաքներ

Մեղա՛ քեզ, աստված...

(Շատերից մեկի խոստովանանքը)

Կուշտ եմ և առողջ, կյանքից բավական,
Մեղանքս առատ, ճաշքս պատվական,
Բայց թե ի՞նչպես եմ այդ կյանքին հասած
Այդ մեր մեջ մընա... Մեղա՛ քեզ, աստված՛:

Շատ կարճ միջոցում ես հարուստ դառա,
Հողեր, կալվածներ, կառք ու ձի առա,
Բայց ի՞նչ փողերով, ի՞նչպես վաստակած –
Այդ մեր մեջ մընա... Մեղա՛ քեզ, աստված՛:

Տրներ շինեցի շքեղ, փառավոր,
Ապրում եմ մեջը, ինչպես թագավոր:
Բայց քանի՛ մարդու ես տուն եմ քանդած
Այդ մի՛ հարցներ... Մեղա՛ քեզ, աստված՛:

Խանութ բաց արի, գործ սկսեցի.
Կարճ ժամանակում մեծ գանձ դիզեցի,
Բայց քանի՛ անգամ ես կոտր եմ ընկած

Այդ մեր մեջ մընա... Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ:

Կյանքում ես գտա մի «ագնիվ ընկեր».

Գործիս մեջ դրեց տասանյակ հազարներ.

Բայց վե՛րջը... վերջը նա քաղցած մընաց.

Իսկ ես կշտացա... Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ:

Ես միշտ ասում եմ և միշտ քարոզում.

«Աղքատն էլ մարդ է, ուտել է ուզում».

Բայց քանի՛ մարդ եմ ես քաղցած թողած —

Այդ մի՛ հարցներ... Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ:

Երբ տեղն է գալիս, սուրբ եմ ձևանում,

Ժամում ծնկաչոք աղոթք եմ անում.

Բայց հոգիս վաղուց սատանին ծախած,

Աշխարհք եմ խաբում... Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ:

Թե մեկը պատվիս դիպչի աշկարա,

Ես կրակ կըթափեմ այդ մարդու վերա.

Բայց ծածուկ ինչքա՛ն ես թուք եմ կերած —

Այդ մեր մեջ մընա... Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ:

Է՛հ, բավական է ձեր գլուխը տանեմ,

Ախար, «գո՛րն ասեմ, գո՛րն խոստովանեմ...»

Ի՛նչ մեղքեր ասեք, որ ես չեմ արած...

Մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ, մեղա՛ քեզ, աստվա՛ծ...

Թուրք

Ասում են – թուրք ո՛ւժ է գորավոր,
Մարդուն կարող է իր պատվից գրցել.
Բայց տեսն՛ք, մեր մեջ... նա՛ է պատվավոր,
Ով միշտ երեսը թըքով է լվացել...

Ծիծաղս է գալիս...

Երբ ես տեսնում եմ աշկարա գողին
Կյանքին տիրացած՝ փարթամ ապրելիս...
Իսկ ինձ ասում են – շիտակ ապրողին
Կյանքը մեկի տեղ՝ հագա՛ր է տալիս —
Ծիծա՛ղս է գալիս...

Խենթը և խելոքը

Քամբախտ մի երկրում մե՛ծ սով էր ընկել...
Երկրի խելոքներ ժողով գումարած՝
Միտք էին անում, թե ի՞նչպես փրկել
Խեղճ ժողովրդին, սովից չո՛ւփ դառած...
Ու խոսում էին, խոսո՛ւմ, հա խոսո՛ւմ,
Ասես մարգարտի աղբյուր էր հոսում...
Մեկ էլ՝ որտեղից, այդ մեծ կաճառում
Ելավ խենթի մեկն, այսպես բան ասաց.
«Էհ, կո՛ւշտ խելոքներ, ի՞նչ եք շատ ճառում,
Շտապե՛ք, քաղցածին տվե՛ք կըտոր հաց...»:
Խելոք կաճառը, տեսավ, որ իրան
Խըրատ է կարդում մի խենթ, բաց–բերան.
Քիթը վեր քաշած՝ քա՛հ, քա՛հ ծիծաղով,
Խենթի խոսքերը նա արհամարհեց...
Ընտրեց բազմամարդ մի հանձնաժողով
Եվ սովի հարցը փակված համարեց...
Սա՛ղ տարի խորհեց հանձնաժողովը
Ու ա՛յնքան բազում նիստեր ունեցավ,
Մինչև որ մարդկանց կոտորեց սովը
Ու վերջն էլ՝ անցավ...
Ընթերցո՛ղ, հիմա դու ինքըդ դատի՛ր,
Ու ի՛նքըդ խենթին խելոքից գատիր...

Մարդ ու կին

Կընկատեր, գիտեմ, ու չի՛ ամաչում,
Ինչ տեղ կին. փեշիցն է կըպչում —
Լինի դա տընում, փողոցի միջում,
Կաֆե-շանտանում, թե խոհանոցում...
Ու այդպես լըրբին մենք չենք քարկոծում...

Բայց, աստված չանի՛, կինը բա՛ն անի,
Մի շա՛տ թեթև բան – մեկին հավանի
Ու հետը թեթև սիրախաղ անի.
Կամ թողնի մարդուն, չուզենա խաբի...
Աշխարհը խեղճին սա՛ղ–սա՛ղ կըլափի...

Կաշառված մամուլ

Երբ հայոց թերթում
Ներքող են կարդում
Տըզրուկ աղայի անվան ու փողին,
Իսկույն իմ մըտքում
Մի հարց է ծագում —
«Թերթը ո՞րքան է ստանում տողին...»...

[1896]

Երկու երես

Թուքը երբեք չի բերիլ մեծ վրնաս,
Թե որ կյանքում երկու երես ունենաս.
Մեկ երեսին ի՛նչքան աժեն թուք ու մուր,
Մյուսը կըմնա մի՛շտ մաքուր...

Կաշառք

Յուղ են քրսում կառքի անվին,
Որ ընթացքը թեթևանա,
Կառքը յուղած անիվներով
Ծանրը ճամփան հեշտ կընթանա:

Կյանքում կաշառքն, ո՛վ բարեկամ,
Շատ նընան է անվի յուղին.
Կաշառք տալով մենք շատ անգամ
Հեշտ անցնում ենք դրժվար ուղին...

[1896]

Ժամ շինող

Մարդու մեկը մեծ գանձ դիզեց
Հոգին ծախսած սատանի,
Բայց մի օր էլ սիրտը ուզեց
Դըրախտ գրնալ... Ի՞նչ անի. —

Նա միտք արավ մի ժամ շինել
Խեղճ, հետ ընկած հայ գեղում,
Եվ այդ ճամփով աթոռ գրնել
Արքայության մե՛ջտեղում:

Գյուղացիք էլ ուրախացած
Հենց լրսեցին այդ համբավ,
Գյուղի բերքից հետներն առած
Եղ ու կարագ, ճուտ ու հավ,

Ժամ շինողին բերին ընծա
Եվ զո՛ր տվին օրհնանքին.
«Աղա՛, աստված ջեբիդ ո՛ւժ տա,
Դըրա՛խտ երթա քո հոգին...»:

Բայց մի գիշեր աղեն քընած՝
Հանկարծ տեսավ երագում,
Ժամը պատրաստ, իսկ ինքն ընկած

Դժոխքի սև կարասում¹

Եվ սատանեն գլխի վերև
Քրչփրչում էր ականջին.
«Ա՛, բարեկա՛ն, գալըդ բարև,
Ցանկալի՛ հյուր մեր միջին...»:

Ադեն սոսկաց... «Վա՛յ իմ փողեր,
Վա՛յ, խաբվեցի...» – նա գոռաց,
Եվ երբ գարթեց, շա՛տ ուրախ էր,
Որ դեռ ժամը չէր շինած...

---

¹ Հայկական ավանդություններում պատմվում է, որ դժոխքում կա կայրով լիքը, միշտ եռացող մի մեծ սև կաթսա, որի մեջ գցում են ամենաթունդ մեղավորներին:

Հեշտ ճամփա

Ի՞նչ ճամփով հեշտ է միշտ լըցնել գրքական —
Հարուստն այդ ճամփեն լա՛վ է իմանում.
Մեկին բաշխում է նա իր հին գուլպան,
Իսկ հարյուր-մեկի շապիկն է հանում...

[1896]

Այանքի խնջույքը

Թե կյանքի խընջույք հյուր գնաս ոտով,
Կասեն. «Տեղ չկա՛» – և կանցնես մոտով.
Իսկ թե շնորհ տանես սեփական կառքով,
Հիմա՛ր էլ լինես... կընդունեն փառքով:

[1896]

«Չուխտը» և «Կենտը»

Մարդը տրգեղ, կոշտ ու կոպիտ,
Հոգին՝ դատա՛րկ, ջեբը՝ լիք.
Կին է առել ծաղկափրթիթ,
Իբրև ձեռքի խաղալի՛ք...

Արշի՛ն, հաշի՛վ մարդու գլխում,
Ուշ ու միտքը փողի մեջ,
Միրո ծարավ կընկա սըրտում,
Երագներին չըկա՛ վերջ...

Կյանք են անցնում մի հարկի տակ,
Բայց սըրտերով խորթ իրար.
Տարբե՛ր ձրգտում, տարբե՛ր ճաշակ,
Կինը – կըրա՛կ, մարդը – քա՛ր...

Եվ նայելով ես այդ գույզին
Միտք եմ անում – թե մի օր
«Չուխտի» կողքին... «Կենտը» բըսնի...
Ո՞վ է արդյոք մեղավոր...

Թղթախաղ

Թո՛ղթ ու կավի՛ճ, սեղա՛ն կանաչ,
Անքո՛ւն գիշեր, կոհ՛վ ու վե՛ճ —
Ահա՛ նոր քայլ դեպի առաջ,
Նո՛ր գործի սեր ազգի մեջ...

Թուղթ են խաղում հարուստ, անփող,
Տերտեր, ուսյալ և անուս,
Նույնիսկ հայ կին, հայ ուսանող...
Ցնծա՛, հա՛յ ազգ, աչքրդ լո՛ւյս...

Գալլ-բարեպաշտ

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.